

**EURASIA
CENTER**

EURÁZSIAI HÍRSZEMLE

(2024. április 6–12.)

Készítette:

**Horváth Levente
Klemensits Péter
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra**

Tartalomjegyzék:

Nemzetközi reakciók az Izraelt ért iráni támadásra.....	4
Kelet-Ázsia.....	14
Dél-Ázsia	18
Délkelet-Ázsia.....	21
Közel-Kelet.....	26
Oroszország és a posztsovjet térség	30
Impresszum	36

**EURASIA
CENTER**

A HÉT GYORSELEMZÉSE

Nemzetközi reakciók az Izraelt ért iráni támadásra

Klemensits Péter, Seremet Sándor, Szakáli Máté, Tárik Meszár,
Veres Szabolcs, Zoltai Alexandra

Nemzetközi reakciók az Izraelt ért iráni támadásra

Az Izraeli Védelmi Erők (IDF) összesítése szerint Irán összesen legalább 320 drónnal és rakétával támadta meg Izraelt, amelyeknek a 99%-át elfogták. Az offenzíva csak kisebb károkat okozott, de figyelmeztetés volt Izrael számára, hogy ha kell, akkor Irán akár saját területéről is képes támadásokat végrehajtani. Az ezzel kapcsolatos nyugati reakciók java része Izraelt támogatta, míg a globális dél államai az esetleges eszkaláció elkerülését propagálták. Viszont voltak olyan államok is, amelyek nem ítélték el Iránt, és főképpen a korábbi ENSZ-határozatok végrehajtását sürgették.

A továbbiakban a legfontosabb nemzetközi szervezetek és a földrajzi régiók szerint csoportosított egyes államok vezetőinek hivatalos reakcióit tekintjük át:

Nemzetközi szervezetek és intézmények

Antonio Guterres ENSZ-főtitkár

A főtitkár [elmondta](#): „Határozottan elítélem azt a súlyos eszkalációt, amelyet az Iráni Iszlám Köztársaság ma este Izrael ellen indított nagyszabású támadása jelent. Ezen ellenségeskedések azonnali beszüntetésére szólítok fel! Mélyen aggaszt a pusztító, egész régióra kiterjedő eszkaláció nagyon is valós veszélye. Arra buzdítok minden felet, hogy a lehető legnagyobb önmérsékletet [tanúsítva] kerüljenek el minden olyan akciót, amely a Közel-Keleten több fronton komoly katonai összecsapásokhoz vezethet. Többször hangsúlyoztam, hogy sem a régió, sem a világ nem engedhet meg magának egy újabb háborút.”

Az Európai Tanács elnöke, Charles Michel

Charles Michel X-oldalán azt [írta](#): „Határozottan elítélem az Irán által Izrael ellen indított támadást. Mindent meg kell tenni a további regionális eszkaláció megelőzése érdekében. El kell kerülni a további vérontást. Partnereinkkel továbbra is szorosan követni fogjuk a helyzetet.”

Josep Borell, Az Európai Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője

Josep Borell [kifejtette](#): „Az EU határozottan elítéli az Izrael elleni elfogadhatatlan iráni támadást. Ez példátlan eszkaláció, és súlyos fenyegetést jelent a regionális biztonságra.”

Európa

Risi Sunak brit miniszterelnök

A brit miniszterelnök [kifejtette](#): „A leghatározottabban elítélem az iráni rezsim Izrael elleni meggondolatlan támadását. Ezek a csapások feszültséget szítanak és destabilizálják a régiót. Irán ismét bebizonyította, hogy szándékában áll káoszt szítani [...]. Az Egyesült Királyság továbbra is kiáll Izrael és minden regionális partnerünk, köztük Jordánia és Irak biztonsága mellett. Szövetségeseinkkel együtt sürgősen dolgozunk a helyzet stabilizálásán és a további eszkaláció megelőzésén. Senki sem akar több vérontást látni.”

Annalena Bearbock német külügyminiszter

A német külügyminiszter azt [mondta](#): „Irán drónokat és rakétákat lőtt Izraelre. Határozottan elítéljük a folyamatban lévő támadást, amely egy egész régiót káoszba dönthet. Iránnak és meghatalmazottjainak azonnal le kell állítaniuk ezt!”

Stephane Sejourne francia külügyminiszter

A francia külügyminiszter is hasonló álláspontot [képvisel](#): „Franciaország a leghatározottabban elítéli az Irán által Izrael ellen indított támadást. Azzal, hogy ilyen példátlan akció mellett döntött, Irán új lépést tesz destabilizáló akcióiban, és vállalja a katonai eszkaláció kockázatát.”

Pedro Sanchez spanyol miniszterelnök

Pedro Sanchez [elmondta](#): „A legmélyebb aggodalommal követjük a közel-keleti eseményeket. Állandó kapcsolatban állunk a régióban lévő nagykövetségeinkkel, amelyek továbbra is nyitva állnak a térségben élő spanyolok támogatására.”

Mark Rutte holland miniszterelnök

A holland miniszterelnök azt [közölte](#): „Nagyon aggasztó a helyzet a Közel-Keleten. A mai napon Hollandia és más országok hangos és világos üzenetet küldött Iránnak, hogy tartózkodjon Izrael megtámadásától. Hollandia határozottan elítéli Irán Izrael elleni támadásait. Meg kell akadályozni a további eszkalációt. ... Mi továbbra is nagyon szorosán figyelemmel kíséri a fejleményeket.”

Lars Lokke Rasmussen dán külügyminiszter

A dán külügyminiszter [elmondta](#): „Dánia határozottan elítéli Irán Izrael elleni bejelentett támadását. Arra kérek mindenkit, hogy tanúsítson önmérsékletet és enyhítse a helyzetet. Irán destabilizáló szerepe a Közel-Keleten elfogadhatatlan – és ez a támadás is.”

Espen Barth Eide norvég külügyminiszter

A norvég külügyminiszter hasonlóan [nyilatkozott](#): „Elítélem az Izrael elleni illegális és veszélyes iráni támadást. Ez tovább rontja a már amúgy is rendkívül ingatag helyzetet. Meg kell akadályoznunk az erőszak további eszkalációját a Közel-Keleten. Felszólítok minden felet a maximális önmérsékletre.”

A Cseh Köztársaság Külügyminisztériuma

A cseh külügy [reakciója](#): „Csehország határozottan elítéli Irán destabilizáló magatartását és megbízottjait, akik úgy döntöttek, hogy megtámadják Izraelt. Ismételten hangsúlyozzuk Izrael önvédelemhez való jogát. Irán hosszú távú agresszív magatartása megakadályozza, hogy a közel-keleti régió békében és biztonságban éljen.”

Oroszország és a Dél-Kaukázus

Azerbajdzsán

Azerbajdzsán és Irán szomszédos országok, és utóbbi területén jelentős azeri népesség él. A két ország viszonya messze áll a felhőtlentől, viszont Teherán és Baku több területen is konstruktívan tud együttműködni, hivatkozva a pragmatikus politikára és az üzleti érdekekre. Ennek értelmében nem meglepő, hogy a hivatalos azeri álláspont a kérdésben az eszkaláció

elkerülésére irányult: „Azerbajdzsánt mélyen aggasztja az Irán és Izrael között növekvő feszültség. Felszólítunk minden felet, hogy tanúsítsanak önmérsékletet és kerüljék el a veszélyes eskalációt, amely tovább destabilizálhatja a közel-keleti helyzetet” – áll az azeri külügy [közleményében](#). Ezzel együtt a Reuters értesülései [szerint](#) egyes bakui körök azt fontolgatják, hogy Izraellel lépnek szövetségre Iránnal szemben, és egy esetleges Izraeli csapás esetére Azerbajdzsán biztosítaná bázisai, valamint kém-drónjai használatát Izrael számára.

Örményország

Az örmény sajtóban is megjelentek hírek az Izraelt ért támadásról, viszont állásfoglalásra nem került sor. Örményország jó viszonyt ápol Iránnal, így elítélni annak lépéseit nem áll érdekében, ezzel együtt nyíltan kiállni mellette – a nyugati partnerei szempontjából – kellemetlen lehet Jerevánra nézve.

Oroszország

Az orosz reakció várhatóan lavírozó. Az elérhető sajtóközleményekből kivehető Moszkva azon [kommunikációja](#), hogy a Kremlt aggasztja a közel-keleti konfliktus súlyosbodása, és az orosz fél a helyzet békés megoldása mellett áll. Ezt Dmitrij Peszkov nyilatkozata is alátámasztja: „Felszólítjuk a térség összes országát, hogy tanúsítsanak önmérsékletet, ezért természetesen azt javasoljuk, hogy minden nézeteltérést kizárólag politikai és diplomáciai módszerekkel oldjanak meg.” Oroszország szorosan együttműködik Iránnal, ezzel együtt a kialakult konfliktusban igyekszik a békés megoldást hangsúlyozni, ezzel a nyugatnak is üzenve, amely Oroszországgal szemben inkább a katonai megoldást helyezi kilátásba Moszkva szerint. Ezzel együtt Oroszország elítélte Izrael Irán damaszkuszi konzulátusára mért csapását, felhívva a figyelmet arra, hogy az ilyen intézkedések csak tovább súlyosbítják a közel-keleti válságot.

Kelet-Ázsia

Kína

A Kínai Külügyminisztérium vasárnap „mély aggodalmának” [adott](#) hangot a konfliktus kiéleződése miatt. „Kína mély aggodalmát fejezi ki a jelenlegi eskaláció miatt, és nyugalomra és önmérsékletre szólítja fel az érintett feleket a további eskaláció megelőzése érdekében. Kína felszólítja a nemzetközi közösséget, különösen a befolyásos országokat, hogy játsszanak konstruktív szerepet a regionális béke és stabilitás fenntartásában.” Bár a közlemény nem részletezte, mely „befolyásos országokra” vonatkozik, Wang Yi kínai külügyminiszter az amerikai kollégájával, Antony Blinkennel folytatott pénteki telefonbeszélgetése során sürgette az Egyesült Államokat, hogy játsszon „építő szerepet” a Közel-Keleten. Vasárnap délelőtt Kína iráni nagykövetsége emlékeztette a kínai állampolgárokat, hogy „erősítsék meg a biztonsági óvintézkedéseket”, mivel „az iráni helyi helyzet egyre súlyosabb és összetettebb”. A kínai külügyminisztérium szerint az eskaláció a [gázai konfliktus tovagyűrűzésének legújabb megnyilvánulása](#), ezért most sürgető feladat az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2728-as határozatának végrehajtása és a gázai konfliktus mielőbbi lezárása.

Kína nem ítélte el Iránt a hétvégi támadás miatt – ellentétben az Egyesült Államokkal és más nyugati szövetségesekkel. És bár Kína őszintén aggódik amiatt, hogy egy szélesebb körű konfliktus milyen kockázatot jelent a térségbeli befektetéseire és kereskedelmére – különösen energiaügyleteire –, úgy véli, hogy a kiváltó ok a gázai konfliktusban rejlik.

Japán

Japán határozottan [elítélte](#) Irán Izrael elleni megtorló támadását, és azt az események eskalációjának nevezte, és mély aggodalmát fejezte ki a helyzet miatt. „Ez a támadás tovább rontja a jelenlegi közel-keleti helyzetet. Mélyen aggódunk, és határozottan elítéljük az ilyen jellegű eskalációt” – áll a közleményben. Japán számára különösen fontos a béke és a stabilitás, a kormány továbbra is megteszi a szükséges diplomáciai lépéseket, hogy megakadályozza a helyzet romlását. Japán olajimportja nagymértékben támaszkodik a Közel-Keletre, nyersolajának 95%-a a régióból származik. Japán hagyományosan Iránnal szemben is barátságos nemzet, Fumio Kishida miniszterelnök szeptemberben találkozott Ebrahim Raisi iráni elnökkel, hogy megvitassák Irán nukleáris programját.

Dél-Korea

A dél-koreai kormány vasárnap közleményt adott ki, amelyben elítélte Irán közvetlen drón- és rakétatámadását Izrael területe ellen, és minden érintett felet önmérsékletre szólított fel. „A kormány határozottan elítéli Irán Izrael elleni, helyi idő szerint április 13-án végrehajtott hatalmas támadását” – olvasható a dél-koreai külügyminisztérium szóvivőjének nevében kiadott közleményben. „A kormány szoros aggodalommal figyeli a helyzetet, és minden közvetlenül érintett felet önmérsékletre szólít fel, hogy megakadályozza a helyzet súlyosbodását”. A Külügyminisztérium emellett megbeszélést tartott az izraeli koreai állampolgárok biztonságának áttekintése és a biztonság megerősítését célzó intézkedések megvitatása érdekében.

Dél-Ázsia

India

Az Izraelt ért iráni támadást követően Randhir Jaiswal, az indiai külügyminisztérium [szóvivője elmondta](#): „Komolyan aggódunk az Izrael és Irán közötti ellenségeskedés eskalálódása miatt, amely veszélyezteti a régió békéjét és biztonságát”. A nyilatkozat ezt követően úgy folytatódik, hogy „azonnali de-eskalációra, önmérsékletre, az erőszaktól való visszalépésre és a diplomácia útjára való visszatérésre szólítunk fel”. Az indiai kormányt nem érte váratlanul a támadás, már április 12-től számításba vette annak lehetséges bekövetkezését, ezért nem is tanácsolta az indiai állampolgároknak, hogy a térségbe utazzanak. A konfliktus eskalációja komoly aggodalom a Modi kormányzat számára, hiszen Indiának fontos [stratégiai kapcsolatai](#) vannak Iránnal és Izraellel is, vagyis évtizedek óta képes egyensúlyozni a két fél között. Ugyanakkor, ha a konfliktus kiszélesedik, nehéz lesz fenntartania az ambivalens álláspontot, ezért is tekinthető az eskaláció megelőzése fontos nemzeti érdeknek a világ legnépesebb országa számára.

Pakisztán

A pakisztáni [külügyminisztérium nyilatkozata](#) kifejezte Iszlámábád mélységes aggodalmát, egyben a helyzet stabilizálásának és a béke helyreállításának szükségességét: „A mai fejlemények a diplomácia összeomlásának következményeit mutatják”. A pakisztáni kormány szerint jelentős nemzetközi erőfeszítésekre van szükség, hogy megakadályozzák az ellenségeskedések kiterjedését a régióban, továbbá felszólított „minden felet a legnagyobb önmérsékletre és a de-eszkaláció felé való elmozdulásra”.

Dél-Ázsia kisebb országai számára a közel-keleti események nem bírnak nagy jelentőséggel, azonban az események rájuk is kihatnak, hiszen Bangladesben például [jelentős Izrael ellenes tüntetésekre](#) került sor a muszlim lakosság részéről az iráni támadást követően és a sajtó is részletesen foglalkozott a közel-keleti történésekkel.

Közép-Ázsia

Közép-Ázsia országainak nyomtatott, valamint online formában megjelenő sajtóorgánumai, függetlenül attól, hogy kormánypártiak vagy ellenzékiek, az általánosnál mélyrehatóbban nem foglalkoztak az Irán által Izrael irányába indított drón- és rakétatámadással. A hírek között természetesen szerepet kapott a történet, mint a globális politikai egyik fontos eseménye, azonban ezek az angolszász (elsősorban az amerikai) vagy orosz nyelvű sajtóorgánumokból átvett hírek fordításai, összegzései voltak.

A közép-ázsiai sajtó természetesen [figyelemmel](#) kísérte az események következményeit, azonban sokkal inkább koncentrált a regionális és belföldi eseményekre. Az Izraelt ért iráni dróncsapással ellentétben például a kazah média figyelmét az ország mintegy hét régióját sújtó hatalmas árvizek miatti kitelepítésekkel kapcsolatos események és [intézkedések](#) foglalkoztatták.

A türkmén média elsősorban azokkal a [hírekkel](#) foglalkozott, melyek szerint Türkmenisztán 2025-ben valószínűleg átveszi az ENSZ Közép-Ázsia gazdaságaira vonatkozó különleges programjának (SPECA) elnöki posztját.

Az üzbég média figyelme inkább az üzbég gazdasággal kapcsolatos pozitív fejleményekre fektette a hangsúlyt.

Összességében elmondható, hogy a közép-ázsiai média az Irán által Izrael irányába indított dróntámadással nem foglalkozott jelentősen. Az elmúlt héten a regionális nyomtatott és online közép-ázsiai sajtó sokkal jobban fókuszált azokra a regionális eseményekre, ülésekre belpolitikai történésekre és katasztrófákra, amelyek a régió rövid és hosszútávú jövőjét szorosan érintik.

Délkelet-Ázsia

A szingapúri ASEAN Studies Centre at ISEAS – Yusof Ishak Institute a délkelet-ázsiai magán- és közsférában, a tudományos életben és az agytrösztökben dolgozók körében célzottan végzett friss [felmérése](#) szerint a délkelet-ázsiai véleményformálók számára a fő geopolitikai aggodalmat a közel-keleti biztonsági helyzet romlása jelenti. Szerintük a szélsőséges tevékenységek intenzitásnövekedése, a nemzetközi jogba és a szabályokon alapuló rendbe

vetett bizalom csökkenése és a hazai társadalmi kohézió eróziója lehetnek a közel-keleti konfliktus legsúlyosabb hatásai Délkelet-Ázsiára.

Az Izrael–Irán kölcsönös csapásmérések földrajzilag ugyan távol esnek Délkelet-Ázsiától, de az akut hatások a térségben tartózkodó délkelet-ázsiai állampolgárokra, a vallási és politikai affiliációkon, továbbá az ellátási láncok megszakításain keresztül közvetlenül érezhetők, ami kihathat a délkelet-ázsiai fenyegetettség-percepciókra, a politikai klíma és a közhangulat alakulására, valamint az energia- és élelmiszerárakra is. Ennek megfelelően a legtöbb délkelet-ázsiai kormány (például Malajzia, Indonézia, [Szingapúr](#), [Thaiföld](#), [Fülöp-szigetek](#)) az aggodalmának hangot adó külön közleményben reagált Irán első közvetlenül Izraelt érő csapásmérésére, mely megnyilatkozások jellemzően a nemzetközi jog tiszteletben tartására és a nézeteltérések diplomáciai úton történő békés rendezésére szólították föl a feleket a nemzetközi közérdekre hivatkozva. Az iráni (ellen/)támadás jogosságának kérdésében egyedül Anwar Ibrahim malajziai miniszterelnök [minősítette](#) az akciót legitimnek.

A tipikus délkelet-ázsiai reakciónak jöllehet Indonézia formális válasza tekinthető. Joko Widodo indonéz elnök [hangsúlyozta](#), hogy a felek önmérsékletére és a nemzetközi diplomáciai erőfeszítésekre is szükség van a konfliktus eszkalálódásának megakadályozásához, mivel a háború senkinek sem válna előnyére. Az indonéz külügyminiszter az Európai Unió és a Közel-Kelet országait is [sürgette](#), hogy használják ki befolyásukat a konfliktus terjedésének megfékezésére; és kiemelte a külügyminiszterek közötti folyamatos kommunikáció fontosságát a de-eszkaláció előmozdítása és a konfliktus közel-keleti dinamikájának figyelemmel kísérése érdekében.

A délkelet-ázsiai államok a közlemények kiadásán felül jellemzően óvatosságra intették a térségben tartózkodó vagy a Közel-Keletre tartó állampolgáraikat és készültségbe helyezték az érintett diplomáciai képviselőiket. Az iráni–izraeli konfliktus további alakulása tekintetében a délkelet-ázsiai országok előreláthatólag továbbra is a de-eszkaláció céljával törekednek majd fellépni, miközben saját állampolgáraik személy- és vagyonbiztonságát is szem előtt tartják.

Amerikai kontinens

Egyesült Államok

Joe Biden amerikai elnök [kifejtette](#), hogy elkötelezettek Izrael biztonsága iránt az Iránból és annak meghatalmazottjaitól származó fenyegetésekkel szemben.

Justin Trudeau kanadai miniszterelnök

Kanada egyértelműen [elítéli](#) Irán légi támadásait Izrael ellen. Kitarunk Izrael mellett. A Hamász október 7-i brutális támadásának támogatása után az iráni rezsim legújabb lépései tovább destabilizálják a térséget, és megnehezítik a tartós békét. „Ezek a támadások ismét azt mutatják, hogy az iráni rezsim semmibe veszi a térség békéjét és stabilitását. Támogatjuk Izrael jogát, hogy megvédje magát és népét ezekkel a támadásokkal szemben.”

Gustavo Petro kolumbiai elnök

A kolumbiai elnök azt [mondta](#): „Megjósolható volt; most éppen a harmadik világháború előjátékában vagyunk, amikor az emberiségnek újjá kell építenie gazdaságát a gyors dekarbonizációs cél felé. Az Egyesült Államok támogatása a népirtáshoz fellobbantotta a világot... Az Egyesült Nemzetek Szervezetének sürgősen össze kell ülnie, és azonnal el kell köteleznie magát a béke mellett.”

Javier Milei argentin elnök

Javier Milei elnök hivatala szolidaritását és megingathatatlan elkötelezettségét [fejezte](#) ki Izrael Állam iránt az Iráni Iszlám Köztársaság támadásait követően. Az Argentin Köztársaság elismerte a nemzetek jogát arra, hogy megvédjék magukat, és határozottan támogatja Izrael Államot szuverenitásának védelme, különösen a terrort hirdető és a nyugati civilizáció elpusztítására törekvő rezsimekkel szemben.

Paraguay elnöke, Santiago Pena

Paraguay elnökének [közleményében](#) az áll, hogy: „Ilyen nehéz időkben teljes támogatásunkat fejezzük ki Izrael népe iránt, és aggódunk amiatt, hogy fokozódik az erőszak a régióban. Továbbra is tartjuk a kapcsolatot a régióban lévő nagykövetségeinkkel, hogy honfitársainkat szolgáljuk.”

Alberto van Klaveren chilei külügyminiszter

A chilei külügyminiszter [elmondta](#), hogy: „Aggodalmunkat fejezzük ki a közel-keleti feszültség súlyos eszkalációja és az Izrael elleni iráni támadások miatt. Chile elítéli az erőszak alkalmazását, és megvédi a nemzetközi humanitárius jogot, amely védi a polgári életet a fegyveres konfliktusokban.”

Mexikó Külügyminisztériuma

A mexikói kormány mély aggodalmának adott [hangot](#) Irán támadása miatt. Mexikó elítéli az erőszak alkalmazását a nemzetközi kapcsolatokban, önmegtartóztatásra és megoldások keresésére szólítja fel a feleket. Mexikó is hangsúlyozza a nemzetközi jog tiszteletben tartásának fontosságát a nemzetközi béke és biztonság érdekében.

Közel-Kelet

Izrael

Az izraeli miniszterelnök [kifejtette](#), hogy „Az elmúlt években, és különösen az elmúlt hetekben Izrael Irán közvetlen támadására készült. Védelmi rendszereink bevetésre kerültek; készen állunk minden forgatókönyvre, mind védekezésben, mind támadásban. Izrael Állam erős.”

„Nagyra értékeljük, hogy az Egyesült Államok Izrael mellett áll, valamint [szintén nagyra értékeljük] Nagy-Britannia, Franciaország és sok más ország támogatását. Egyértelmű alapelvet határoztunk meg: aki árt nekünk, ártunk neki. Megvédjük magunkat minden fenyegetéssel szemben.”

Egyiptom

Az Izraelt ért iráni drón- és rakétatámadásokra válaszul az egyiptomi Külügyminisztérium [bejelentette](#), hogy minden érintett féllel kapcsolatba lép a feszültség csökkentése érdekében. Az egyiptomi minisztérium önmérsékletre szólította fel az összes felet.

Katar

A katarai külügyminisztérium az eseményre reagálva [közölte](#), hogy Dohát rendkívül aggasztják a térségben zajló jelenlegi fejlemények. Katar arra is felszólította a nemzetközi közösséget, hogy haladéktalanul lépjen fel a régióban tapasztalható feszültség csökkentése érdekében.

Jordánia

Bisher Khasawneh miniszterelnök [kijelentette](#), hogy a térségben bekövetkezett minden eszkaláció „veszélyes utakhoz” vezet, és azt mondta, hogy valamennyi fél részéről csökkenteni kell az eszkalációt. A kabinethez intézett megjegyzéseiben Khasawneh kijelentette, hogy az ország fegyveres erői szembeszállnak bármely párt minden olyan kísérletével, amely a királyság biztonságát akarja veszélyeztetni.

Libanon

A libanoni Hezbollah csoport [dicsérte](#) Irán Izrael elleni támadását, és „bátor” döntésnek minősítette. Az Irán által támogatott Hezbollah nyilatkozatában hozzátette, hogy Irán a „fenyegetés, megfélemlítés és nyomásgyakorlás” ellenére gyakorolta törvényes jogait.

Szaúd-Arábia

A szaúdi külügyminisztérium [közleményt](#) adott ki, amelyben aggodalmának adott hangot a „katonai eszkaláció” miatt, és felszólított „minden felet a lehető legnagyobb önmérsékletre...”.

Törökország

Törökország nem akarja a feszültség további eszkalálódását a térségben Irán Izrael elleni drón- és rakétatámadása után – [mondta](#) Hakan Fidan török külügyminiszter vasárnapi telefonhívásában iráni kollégájának.

Jemen

A jemeni fegyveres húszi mozgalom vasárnap [kijelentette](#), hogy Irán Izrael elleni támadása jogos cselekedet volt, válaszul arra az izraeli csapásra, amelyet április 1-jén Irán damaszkuszi konzulátusára mért. A húszi szóvivő hozzátette, hogy a jemeni csoport október 7-e óta áll közvetlen konfrontációban Izraellel, amikor rakétákkal és drónokkal támadta meg a dél-izraeli Eilat kikötőt, és megakadályozta, hogy izraeli hajók áthajózzanak a Vörös-tengeren.

Egyesült Arab Emírségek

A külügyminisztérium vasárnapi [közleménye](#) szerint az Egyesült Arab Emírségek a lehető legnagyobb önmérséklet gyakorlására szólított fel, hogy elkerüljék a veszélyes következményeket a Közel-Keleten. Az Egyesült Arab Emírségek a konfliktusok párbeszédre és diplomáciai csatornákon keresztül történő rendezésére is felszólított.

Szíria

Fajszal Mekdád szíriai külügyminiszter egy telefonhívásban azt [mondta](#) iráni kollégájának, hogy „Irán válasza... legitim joga az önvédelemhez” – írja a SANA állami hírügynökség.

Konklúzió

Felfedezhető egy séma, miszerint a nyugati országok főként Izraelt támogató nyilatkozatokat tettek közzé, viszont a közel-keleti és dél-amerikai államok között bőven akadtak olyanok, amelyek nem ítélték el Iránt. Jellemzően a nyugati világon kívül az eskaláció elkerülésére szólítottak fel, és nyugalomra intették a feleket. Hasonlóképpen volt ez a Hamász 2023. október 7-i támadását követően is, amikor a Nyugat mély megrendülésének adott hangot, de a keleti blokk, egyes dél-amerikai, valamint ázsiai országok inkább a mihamarabbi béke előmozdítását emelték ki nyilatkozataikban.

Az elemzést készítették: Klemensits Péter, Seremet Sándor, Szakáli Máté, Tárik Meszár,
Veres Szabolcs és Zoltai Alexandra

EURASIA
CENTER

▶ **KELET-ÁZSIA**

Kelet-Ázsia

Általános választások Dél-Koreában

Son Ji-hyoung, The Korea Herald, 2024. április 11.

A dél-koreai ellenzéki pártok összesen 192 mandátumot szereztek a 300 tagú Nemzetgyűlésben az április 10-i általános választásokon, kiterjesztve dominanciájukat a parlamentben, és azzal fenyegetve, hogy korlátozzák Dél-Korea konzervatív elnökének politikai törekvéseit. A kormányzó tömbnek sikerült megvédenie a 100 fős küszöböt, amely egyébként megfoszthatta volna Yoon Suk-yeol elnököt vétőjogától. Az eredmény azt jelenti, hogy Yoon lesz az első dél-koreai elnök, akinek az ellenzéki képviselők száma meghaladja a kormányzó párt számát a parlamentben egész ciklusa során. A fő ellenzéki Demokrata Párt 161 mandátumot szerzett a 254 választókerületből, míg az arányos képviselőért felelős szatellit, az Egységes Demokrata Párt 14 helyet szerzett. Ezzel szemben a kormányzó Népi Erő Pártja a 254 választókerületi helyből 90-et szerzett, míg a szatellit Népi Jövő Pártja 18 mandátumot szerzett az arányos képviselőért.

Forrás: [Opposition parties expand Assembly dominance](#)

A Huawei chipekkel kapcsolatos kutatás-fejlesztési központot épít Sanghajban

Chen Tinggang, Nikkei Asia, 2024. április 11.

A Huawei Technologies hatalmas, félvezető berendezésekkel kapcsolatos kutatási és fejlesztési központot épít Sanghajban, miközben a kínai technológiai titán tovább erősíti chip-ellátási láncát, hogy szembeszálljon az Egyesült Államok korlátozásaival. A központ küldetése magában foglalja a litográfiai gépek, a legmodernebb chipek előállításához szükséges berendezések építését. A washingtoni exportszabályozás jelentősen csökkentette a Huawei hozzáférését ehhez a berendezéshez, amelynek gyártását mindössze három vállalat uralja: a holland ASML, valamint a japán Nikon és Canon. A félvezető berendezések, akár csak maguk a chipek, az Egyesült Államok exportellenőrzésének célkeresztjébe kerültek. Washington lobbizott szövetségeseinél Japánban és Hollandiában, hogy hasonló korlátozásokat vezessenek be a fejlett chipek exportjára, hogy korlátozzák Kína hozzáférését ezekhez.

Forrás: [Huawei building vast chip equipment R&D center in Shanghai](#)

A kínai elektromos járművek egyre sikeresebbek a globális piacon

Wu Songbo, China Daily, 2024. április 11.

Kína elektromos jármű iparága egyre versenyképesebbé vált a globális piacon annak köszönhetően, hogy az ország gyorsan fejlődik az elektromos járművek technológiája, gyártási kapacitása és minőségi gyártása terén. A hivatalos adatok azt mutatják, hogy Kínában 2023-ban 9,58 millió elektromos autót gyártottak és 9,49 milliót értékesítettek, mindkettő kilenc éve a legmagasabb a világon. 2023-ban Kína 1,20 millió elektromos járművet exportált, ami 77,6%-os éves növekedést jelent. A fő ok, amiért a kínai gyártású elektromos járművek népszerűvé váltak, az az ár-érték arány. Ezt pedig részben a méretgazdaságosság, a hatékony gyártás és az állami támogatás határozza meg. A nagy piac mérete és a hazai piac hatása lehetővé tette a kínai elektromos járművek gyártói számára, hogy méretgazdaságosságot érjenek el, csökkentsék a gyártási költségeket, és versenyképes áron értékesítsék termékeiket.

Forrás: [Chinese EVs can overcome headwinds in global markets](#)

Befejeződött Kína 40. antarktisi expedíciója

Zhao Lei, China Daily, 2024. április 11.

Kína 40. antarktisi expedíciója azzal zárult, hogy a Xuelong sarki jégtörő visszatért Csingtaóba, Shandong tartományba. Az öt hónapos sarki expedíció november elején indult Sanghajból, és még abban a hónapban megérkezett az Antarktiszra. A küldetésben a Xuelong és Xuelong 2 jégtörőket, valamint egy teherhajót használtak, amelyen több mint 80 kínai intézmény több mint 460 kutatója utazott, összesen több mint 150 000 kilométeres távon. A küldetés során kínai mérnökök felépítették a Qinling állomást – az ország ötödik tudományos állomását az Antarktiszon. A létesítmény nyáron 80, télen 30 fő befogadására alkalmas. Kína korábban négy kutatóállomást épített az Antarktiszon – a Changcheng, a Zhongshan, a Taishan és a Kunlun. Az építési projektben való részvétel mellett a 40. expedíció kutatói számos tudományos kérdést vizsgáltak, köztük az éghajlatváltozás hatását az antarktisi ökoszisztémára.

Forrás: [Nation's 40th Antarctic expedition completed](#)

Az Egyesült Államok, Japán és Dél-Korea gyakorlatokat tart a vitatott tengeren Mari Yamaguchi, The Japan Today, 2024. április 12.

A USS Theodore Rooseveltt vezette amerikai repülőgép-hordozó csoport háromnapos közös gyakorlatot tartott szövetségeseivel, Japánnal és Dél-Koreával, miközben az Amerikai Egyesült Államok elnöke, Joe Biden találkozott Japán és a Fülöp-szigetek vezetőivel a Fehér Házban. A hadi és diplomáciai manőverek célja az volt, hogy megerősítsék a partnerek szolidaritását Kína agresszív katonai intézkedéseivel szemben a régióban. A közös hadgyakorlatot április 10-12 között tartották a vitatott Kelet-Kínai-tengeren, ahol nőnek az aggodalmak Kína területi igényei miatt. Japán és Dél-Korea közös részvétele a korábban óvatosan távolságtartó szomszédok javuló kapcsolatainak. A két amerikai szövetséges viszonya gyakran feszült volt Japán fél évszázados Koreai-félszigeti gyarmatosítása miatt. Washington nyomást gyakorolt rájuk, hogy együttműködjenek, hogy a három partner jobban tudjon kezelni az Észak-Koreából érkező fenyegetéseket és az esetleges kínai asszertivitást.

Forrás: [U.S., Japan and South Korea hold drills in disputed sea](#)

**EURASIA
CENTER**

► **DÉL-ÁZSIA**

Dél-Ázsia

A pakisztáni miniszterelnök és a szaúdi koronaherceg megerősítették a kétoldalú kapcsolatokat további erősítésére irányuló közös elhatározásukat
Pakistan Today, 2024. április 8.

Shehbaz Sharif miniszterelnök jelentős találkozót folytatott a szaúdi koronaherceggel és miniszterelnökkel, Mohammed bin Salman bin Abdulaziz Al Sauddal vasárnap Makkában egy Iftar vacsora során. A miniszterelnököt a koronaherceg hívta meg az Iftar vacsorára – erősítette meg a miniszterelnöki hivatal által kiadott közlemény. Az összejövétel során Shehbaz miniszterelnök imákat és jókívánásokat intézett a két szent mecset letéteményesének, Szalmán bin Abdulaziz király egészségéért és jólétéért. Továbbá köszönetet mondott a szaúdi hatóságok által neki és küldöttségének nyújtott szívélyes fogadtatásért. Mindkét vezető tudomásul vette a két nemzet közötti régóta tartó testvéri kapcsolatok felfelé ívelő pályáját, és megerősítették közös elhatározásukat a kétoldalú kapcsolatokat további erősítésére. Az Iftart követően kétoldalú megbeszélést hívtak össze, amelyet a miniszterelnök és a szaúdi koronaherceg négy szemközti megbeszélése követett. Az Arab News beszámolója szerint Mohammed bin Szalmán szaúd-arábiai koronaherceg vasárnap fogadta Shehbaz Sharif pakisztáni miniszterelnököt a Makkában található Al-Safa palotában.

Forrás: [PM, Saudi Crown Prince reaffirm common resolve to strengthen bilateral ties further](#)

A Moody's Analytics szerint 2024-ben 6,1%-kal nőhet az indiai GDP
PTI, The Indian Express, 2024. április 12.

A Moody's Analytics pénteken 6,1 százalékos növekedést prognosztizált India gazdaságának 2024-re, ami alacsonyabb a 2023-ban elért 7,7 százalékos növekedésnél. A jelentés szerint India kibocsátása 4 százalékkal marad el attól, ami a COVID-járvány és annak különböző utóhatásai – az ellátási zavaroktól a külföldi katonai konfliktusokig – nélkül lett volna. „Dél- és Délkelet-Ázsia gazdaságaiban lesz idén a legerősebb a kibocsátás növekedése, de teljesítményüknek hízeleg a járvány utáni késleltetett fellendülés. Várakozásaink szerint India GDP-je 6,1 százalékkal nő 2024-ben a tavalyi 7,7 százalék után” – írta a Moody's Analytics. Az APAC Outlook című jelentésében: A Moody's Analytics szerint a régió összességében jobban teljesít, mint a világ más részei. Az APAC (Asia Pacific) gazdasága idén 3,8 százalékkal fog növekedni, szemben a világgazdaság 2,5 százalékos növekedésével – áll a jelentésben. A Moody's Analytics szerint a GDP-t a világgárvány előtti pályához viszonyítva azt mutatja, hogy Indiában és Délkelet-Ázsiában volt az egyik legnagyobb a kibocsátás csökkenése világszerte, és csak most kezdenek talpra állni.

Forrás: [India's GDP to grow 6.1% in 2024: Moody's Analytics](#)

India üzemanyagfogyasztása az új pénzügyi évben rekordot ért el, mintegy 5%-kal nőtt

Reuters, The Economic Times, 2024. április 8.

Az indiai üzemanyag-fogyasztás márciusban 0,6%-kal csökkent az előző évhez képest, de a 2024-es pénzügyi évben a kereslet mintegy 5%-kal nőtt, elsősorban a magasabb autópári üzemanyag- és benzinelladásoknak köszönhetően. A teljes fogyasztás, amely a kőolajkeresletet jelzi, márciusban 21,09 millió tonna (napi 4,99 millió hordó) volt, szemben a tavalyi 21,22 millió tonnával – derült ki az olajminisztérium kőolajtervezési és elemzési részlegének (Petroleum Planning and Analysis Cell, PPAC) előzetes adataiból szombaton. A márciusi benzinelladások az előző évhez képest 6,9%-kal 3,32 millió tonnára emelkedtek, és 6,4%-kal nőttek a pénzügyi évben. Az utak építéséhez használt bitumen értékesítése márciusban nagyjából változatlan maradt, de a pénzügyi évben 9,9%-kal nőtt.

Forrás: [India's fuel demand hits new FY record](#)

Hogyan alapozhatják meg India tengerpartjai az atomenergiával működő jövőt?

Rudra Prasad Pradhan – Kalyani Yeola, The Diplomat, 2024. április 11.

India Kerala állama hatalmas mennyiségű tóriumnak ad otthont, amelyre az indiai atomtudósok úgy tekintenek, mint a hazai atomenergia-program üzemanyagául szolgáló ásványi anyagra. Valójában India rendelkezik a világ legnagyobb tóriumlelőhelyeivel, Kerala és Odisha együttesen India tóriumkészletének több mint 70 százalékát adja. Az indiai Atomenergiaügyi Minisztérium (DoAE) tudósai a tóriumot „gyakorlatilag kimeríthetetlen energiaforrásnak” tartják, amely nem bocsát ki üvegházhatású gázokat. India első saját építésű gyors tenyésztőreaktorának prototípusa, a Tamil Naduban található 500 megawattos Kalpakkam atomerőmű, amely sikeres teszteken esett át, bepillantást enged abba, hogyan segíthet a tórium a nemzet energiaellátásában. A tórium önmagában nem elég. Egy reaktorban urán-233-á kell alakítani, mielőtt üzemanyagként felhasználható lenne. A kalpakkami reaktor bebizonyította, hogy ez az átalakítás lehetséges. Az erőmű sikeres magbetöltése mérföldkőnek számít India fenntartható nukleáris energiabiztonságának elérésében. Mivel India uránkészletei szűkösek, a politikai döntéshozók egy ideje már hosszú távú célként a hazai rendelkezésre álló tórium hasznosítását tűzték ki célul. Ha India fel tudja használni a tóriumot, akkor megszabadul a bizonytalan uránellátási rendszertől való függőségtől. A tóriumalapú rendszerek megváltoztathatják India energiaszektorának széndioxid-mentesítését, különösen akkor, amikor India 2030-ig meg kívánja háromszorozni nukleáris energiatermelési kapacitását, hogy „megfeleljen az energiabiztonság és a fenntartható fejlődés kettős céljának”.

Forrás: [How India's Beaches Can Unlock a Nuclear-powered Future](#)

**EURASIA
CENTER**

▶ DÉLKELET-ÁZSIA

Délkelet-Ázsia

A kambodzsai miniszterelnök szerint a Funan Techo-csatorna kizárólag gazdasági célokat szolgál

Khmer Times, 2024. április 12.

Hun Manet kambodzsai miniszterelnök kijelentette, hogy a Funan Techo-csatorna projektet stratégiai szempontból úgy alakították ki, hogy a Mekong folyó környezetének károsítása nélkül gazdasági előnyöket használjon ki, csökkentse a szállítási költségeket és javítsa a megélhetést. A miniszterelnök egyúttal tagadta azokat az állításokat, amelyek a projektet Kína katonai céljaival hozták összefüggésbe. Hozzátette, hogy a projektet 26 hónapig tartó átfogó tanulmányozásnak vetették alá, amelyben környezetvédelmi, szociális és mérnöki szakértők vettek részt, biztosítva az alapos felmérést és értékelést. A 180 km hosszú csatorna a meglévő vízi utakat fogja magába foglalni, minimalizálva a környezeti hatásokat. Száraz időszakban 3000 tonnás, esős időszakban pedig 5000 tonnás rakományú hajókat tud majd fogadni, ami a távolságok csökkentésével egyszerűsíti a konténerszállítást és csökkenti a szállítási költségeket. A csatorna a Mekong folyó mentén négy tartományon keresztül fog haladni, ahol összesen 1,6 millió ember él. A vízi út 100 méter széles a folyásirányban felfelé és 80 méter széles a folyásirányban lefelé, mélysége 5,4 méter (a hajózási mélység 4,7 méter) lesz, 2 sávban lehet ki- és bejutni, és biztonságosan kikerülni egymást. A projekt keretében három víziútgátat, 11 hidat, és 208 kilométernyi járdát építenek, valamint navigációs segítséget és egyéb folyón átívelő infrastruktúrát biztosítanak. Az új víziútprojekt építése a becslések szerint 1,7 milliárd dollárba kerül, és körülbelül négy évig tart.

Forrás: [Funan Techo Canal solely serves economic purpose](#)

Az indonéz kormány kiterjeszti a szivattyúzási programot az El Nino hatásainak leküzdése érdekében

Muhammad Harianto, Antara, 2024. április 11.

Andi Amran Sulaiman indonéz mezőgazdasági miniszter kijelentette, hogy a kormány a mezőgazdasági problémák gyors megoldásaként kiterjeszti a szivattyúzási programot 500 ezer hektárnyi rizsföldre országsszerte, különösen az El Nino okozta szárazság által érintett területek öntözését célozva. „Optimista vagyok, hogy Indonézia képes lesz fenntartható módon önellátóvá válni (élelmiszerből) a szivattyúzási program segítségével” – jegyezte meg Sulaiman miniszter a hivatala által kiadott nyilatkozatában. A miniszter bejelentette, hogy a kormány folytatja a mocsárvidékek optimalizálását is.

Forrás: [Mentan: Pemerintah gencarkan pompanisasi atasi dampak El Nino](#)

Thaiföld és Kína űregyüttműködési megállapodást kötött

Bangkok Post, 2024. április 6.

Thaiföld és Kína aláírta a világűr békés célú felhasználása és a Holdon létesítendő nemzetközi kutatóállomások terén való együttműködésről szóló első paktumukat. A szándéknyilatkozatok szerint az országok közös munkacsoportot kívánnak létrehozni az űrkutatás és -alkalmazások területén, amely magában foglalja az adatcserét és a személyzet képzését. A felek megállapodtak abban is, hogy együttműködnek a holdi kutatóállomások felmérésére, tervezésére és irányítására vonatkozó tervekben. A kooperáció előzménye, hogy Kína 2023-ban a Csang'e-7 holdszonda küldetéséhez egy Thaiföld által kifejlesztett űridőjárás-monitort választott ki. A 2026 körül indítandó Csang'e-7 küldetés a Hold déli pólusának erőforrásait fogja feltárni, a hosszú távú emberi lakhatás lehetőségeit felmérve. Kína célja, hogy 2030-ra űrhajósokat juttasson a Holdra.

Forrás: [Thailand signs pacts with China on outer space, lunar outposts](#)

Új kereskedelmi megállapodás Vietnám és Laosz között

Phi Nhat, Hanoi Times, 2024. április 9.

A vietnámi ipari és kereskedelmi miniszter, Nguyen Hong Dien és a laoszi ipari és kereskedelmi miniszter, Malaithong Kommasith által április 8-án a laoszi Vientiane-ban aláírt új Vietnám-Laosz kereskedelmi megállapodás célja, hogy kedvezőbb feltételeket teremtsen az import-export tevékenységek számára és erősítse a kétoldalú kereskedelmi kapcsolatokat. Az aláírást megelőző megbeszéléseken a két fél vezetői egyetértettek abban, hogy az új megállapodás végrehajtása segíteni fogja a 2015-ös Vietnám-Laosz kereskedelmi megállapodás végrehajtása során felmerült problémák megoldását, és tovább javítja a két ország közötti kereskedelem jogi keretét. Nguyen Hong Dien miniszter elmondta, hogy 2012-től napjainkig a két ország közötti kétoldalú kereskedelem évente 10-15%-kal nőtt, de csak 1,65 milliárd dollárt ért el, ami nem tükrözi a két ország közötti potenciált és különleges kapcsolatot. A vietnámi miniszter hangsúlyozta, hogy Vietnámnak nagy igénye van arra, hogy különböző nyersanyagokat és elektromos energiát importáljon más országokból, köztük Laoszból. Elmondta, hogy a szomszédos ország fokozatosan fontos termék- és nyersanyagforrássá válik Vietnám számára az ASEAN-blokkon belül.

Forrás: [New Vietnam-Laos trade agreement signed](#)

4 Fülöp-szigeteki tengerész esett fogságba az Irán által lefoglalt hajón

John Victor D. Ordoñez, Business World, 2024. április 14.

Legalább négy Fülöp-szigeteki tengerész volt a portugál zászló alatt hajózó, Izraelhez kötődő MSC Ariès kereskedelmi hajón, amelyet iráni csapatok foglaltak le a hétvégén – közölte a Fülöp-szigeteki Migráns Munkások Minisztériuma. „Az elnök utasítására kapcsolatban állunk kedves tengerészeink családjaival, és biztosítottuk őket a kormány teljes körű támogatásáról és segítségéről” – áll a Minisztérium közleményében. Az iráni Iszlám Forradalmi Gárda Testület közölte, hogy a támadás büntetés volt „a cionista entitás bűneiért”, illetve a szíriai iráni konzulátus megtámadásáért. A kereskedelmi hajó a londoni székhelyű Zodiac Maritime nevű céghez kötődik, amely az izraeli milliárdos Eyal Ofer és családja által vezetett Zodiac Group része. A hajó fedélzetén mintegy 25 fős legénység tartózkodott, amely indiai, Fülöp-szigeteki, pakisztáni, orosz és észt állampolgárokból állt a hajó lefoglalásakor. Izraelben körülbelül 30 000 filippínó, Iránban pedig 2000 filippínó él, közölte a Minisztérium.

Forrás: [4 Filipinos in Iran-seized ship](#)

Thaiföld felgyorsítja a nemzeti AI-stratégia végrehajtását

Vietnam Plus, 2024. április 12.

Thaiföld felgyorsítja a 2022-2027 közötti időszakra vonatkozó nemzeti mesterséges intelligencia stratégia végrehajtását, hogy 2027-re Délkelet-Ázsia MI központjává válhasson. A stratégia célja, hogy az ország mesterséges intelligenciára való felkészültségi indexét a 2021-es 59. helyről 2025-re az első 50-be emelje, és biztosítsa, hogy legalább 600 000 thaiföldi ember ismerje a mesterséges intelligenciára vonatkozó jogszabályokat és etikai szabályokat. Emellett 2027-ig várhatóan 48 milliárd baht (1,32 milliárd USD) értékű üzleti és társadalmi hatást generál. Thaiföld nemzeti MI-stratégiája és cselekvési terve öt fő szakpolitikát tartalmaz: az ország társadalmi, etikai, jogi és szabályozási felkészültsége az MI alkalmazására; az MI fenntartható fejlődését szolgáló infrastruktúra fejlesztése; az emberi képességek növelése és az MI-oktatás javítása; az MI-technológia és az innováció fejlesztésének ösztönzése; valamint az MI alkalmazásának előmozdítása a köz- és magánszférában.

Forrás: [Thailand accelerates implementation of national AI strategy](#)

A Cirata úszó naperőmű mérföldkő Indonézia energetikai átállásában

Rubby Jovan Primananda, Antara, 2024. április 8.

A nyugat-jávai Cirata víztározóban található Cirata úszó naperőmű (PLTS) fontos történelmi mérföldkő a megújuló energiaforrások indonéziai fejlesztésében. Az Egyesült Arab Emírségekkel kötött együttműködési megállapodást követően kifejlesztett 200 hektáros, 192 MWp kapacitással bíró erőmű, 13 napelemszigettel rendelkezik, amelyek több mint 50 ezer háztartás ellátására alkalmas zöld villamos energiát képesek termelni. A tározóban lévő víz párolgásának csökkentésével pedig a naperőmű pozitív hatással van a Cirata Vízerőműre (PLTA), mivel a száraz időszakban vízmegtakarítást tesz lehetővé. A Cirata úszó naperőmű potenciálisan akár 1000 MWp-ra is növelheti kapacitását, mivel jelenleg a víztározó 6500 hektáros felszíni területének legfeljebb 4 százalékát használta ki. A PLTS-t nemcsak a nemzeti energiabiztonság erősítése érdekében építették, hanem annak az elkötelezettségnek a jelképeként is, amellyel Indonézia 2060-ra a nettó nulla kibocsátási szint elérésére törekszik.

Forrás: [PLTS Cirata menjadi tonggak masa depan energi surya di Indonesia](#)

EURASIA
CENTER

► **KÖZEL-KELET**

Közel-Kelet

Líbia: török cég üzemelteti Tripoli repülőtérét

وكالة الاناضول, Anadolu Agency, 2024. április 6.

A török „Terminal Yapi” vállalat egyetértési megállapodást írt alá a líbiai hatóságokkal a líbiai fővárosban található Tripoli Nemzetközi Repülőtér helyreállítása és üzemeltetése ügyében. Ezt a líbiai kormány jelentette be az „X” fiókján. A nyilatkozat szerint a Líbiai Repülőtéri Hatóság egyetértési megállapodást írt alá a török „Terminal Yapi” vállalattal a Tripoli Nemzetközi Repülőtér rehabilitációs és infrastrukturális projektjeiről, valamint üzemeltetéséről. Az egyetértési megállapodás meghatározza a repülőtérrel kapcsolatos beruházási projektekre vonatkozó végleges szerződés aláírásának technikai és pénzügyi alapjait. A közlemény rámutatott, hogy a projekt célja a Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet által előírt szabványok és követelmények teljesítése, az állami terhek csökkentése a projekt állami költségvetésen kívüli finanszírozásával, a modern technológiák lokalizálása, valamint a polgári repülés területén szerzett ismeretek és tapasztalatok átadása. A Tripoli Nemzetközi Repülőtér 1934-ben épült, az ország olasz megszállása alatt, és 27 km-re délre található a fővárostól, Tripolitól, amit kezdetben katonai légbázisként használtak.

Forrás: [ليبيا.. شركة تركية تعتمد تشغيل مطار طرابلس](#)

Franciaország a Marokkóval fenntartott kapcsolatokat javítását tűzte ki célul

الجزيرة, Al Jazeera, 2024. április 7.

Franciaország azt reméli, hogy a Marokkóval folytatott kereskedelem növekedésnek indul a jövőben, miután a két ország közötti kapcsolatok jelentősen megromlottak a szaharai kérdés miatt. Franck Riester francia külkereskedelmi miniszter a napokban a királyságban tett látogatása során azt mondta, hogy itt az ideje „újraéleszteni a kapcsolatot”, hetekkel azután, hogy Stéphane Séjourné külügyminiszter is az arab országba látogatott. Marokkó arra készül, hogy még a hónap vége előtt fogadja Bruno Le Maire gazdasági minisztert és Marc Fesneau mezőgazdasági minisztert. A jelentés idézett egy diplomáciai forrást, aki azt mondta, hogy Riester látogatásának fő célja az volt, hogy „megújítsa a gazdasági párbeszédet” a szaharai ügy miatt évekig tartó mosolyszünet után. A diplomáciai forrás továbbá azt is hangsúlyozta, hogy az elmúlt időszakban a két ország közötti kapcsolat „különösen intenzívvé” vált.

Forrás: [تقرير: فرنسا ترى في الاقتصاد مدخلا لتحسين العلاقات مع المغرب](#)

Szaúd-Arábia prémium tartózkodási vízuma megnyitja a piacot a külföldiek és a befektetők előtt

Arab News, 2024. április 7.

A szaúdi kormány által kibocsátott prémium tartózkodási vízumok korrekciója az idén megnyithatja a Királyság piacát a tehetős emigránsok és befektetők előtt. A Knight Frank ingatlan-tanácsadó által kiadott jelentés szerint a változtatások jelentős hatással lesznek a lakóingatlanok keresletének dinamikájára. A 2019-ben bevezetett prémium vízum-rezidens lehetőség célja, hogy a jogosult külföldiek a Királyságban élhessenek, és olyan előnyökhöz jussanak, mint a vízummentes nemzetközi utazás, vagy éppen a szponzor nélküli ingatlan-tulajdonhoz és vállalkozáshoz való jog. A több külföldi tehetség vonzása és a gazdaság diverzifikálása érdekében a Királyság 2024 januárjában öt új termékkel egészítette ki prémium tartózkodási programját. Az új kiegészítés értelmében a legfigyelemreméltóbb, hogy a külföldiek (minimum) 4 millió SR (1,07 millió amerikai dollár) értékű lakóingatlant is birtokolhatnak a Királyságon belül. „A 4 millió SR-es küszöböt úgy határozták meg, hogy a befektetések jelentősek legyenek, ami valószínűleg nagy értékű tranzakciók beáramlásához vezet az ingatlanpiacon. Ez potenciálisan növelheti a luxus- és felsőkategóriás lakóingatlanok iránti keresletet, növelve az ingatlanok értékét ezekben a szegmensekben” – mondta Knight Frank a jelentésben. A brit székhelyű tanácsadó cég szerint Szaúd-Arábia prémium tartózkodási vízuma arra is kényszeríti majd a fejlesztőket, hogy bővítsék portfóliójukat több prémium lakóingatlan projekttel, átalakítva ezzel az arab ország nagyvárosainak, köztük Rijád, Dzsidda és Dammám városképét.

Forrás: [Saudi non-profit sector registers 1.4% rise in boost to Vision 2030 goals](#)

94 ISIS-elleni műveletet hajtottak végre három hónap alatt Irakban és Szíriában

الاتحاد, Aletihad, 2024. április 06.

A nemzeti és koalíciós erők Irakban és Szíriában 94 hadműveletet hajtottak végre az Iszlám Állam (ISIS) ellen az év első három hónapjában – közölte az Egyesült Államok hadserege. E műveletekben az amerikai erők, az ISIS-ellenes koalíció nemzetközi szövetségesei, az iraki biztonsági erők és a kurdok vezette Szíriai Demokratikus Erők (SDF) vettek részt, amelyek során január és március között 18 ISIS-tagot öltek meg és 63-at vettek őrizetbe. Az Egyesült Államok Központi Parancsnoksága (CENTCOM) szerint körülbelül 2500 ISIS-harcos van szabadlábon Irakban és Szíriában. Az erők hangsúlyozták a nemzetközi közösség folyamatos erőfeszítéseit az ISIS harcosok ezreinek és azok családtagjainak hazaszállítására a szíriai fogolytáborokból. A CENTCOM arra összpontosít, hogy kifejezetten az ISIS azon tagjait célozza meg, akik Irakon és Szírián kívül szándékoznak műveleteket végrehajtani, valamint azokat az ISIS-tagokat, akik megpróbálják kiszabadítani a börtönökből társaikat és erőiket újjáépíteni. Bagdad leminősítette az Iszlám Állam által jelentett fenyegetést, mondván, hogy a csoportot már korábban felszámolták, holott a valóságban ez korántsem így van.

Forrás: [سنتكوم: «94 عملية ضد «داعش» بالعراق وسوريا»](#)

Törökország fokozni kívánja az Iránnal folytatott energetikai együttműködést Hürriyet Daily News, 2024. április 7.

Alparaslan Bayraktar török energiaügyi miniszter Iránba utazott, hogy hivatalos tárgyalásokat folytasson a két ország közötti energiaügyi együttműködés további fellendítéséről. Teheránban Bayraktar találkozott iráni kollégájával, valamint Dzsavád Owdzsi olajminiszterrel. A két ország célja a bilaterális kereskedelem 30 milliárd dollárra növelése. „E kereskedelmi cél elérése érdekében számos együttműködés zajlik a két ország között, különösen az energia és a természeti erőforrások területén” – mondta a török miniszter. Irán fontos földgázszállító Törökország számára – hangsúlyozta Bayraktar, megjegyezve, hogy a két ország közötti földgázkereskedelem már 30 éve folyik. „Remélhetőleg az előttünk álló időszakban gyorsan lezárjuk a ma megkezdett tárgyalásokat, és lépéseket teszünk ennek a gázszállítási megállapodásnak a továbbvitele érdekében” – mondta Bayraktar.

Forrás: [Türkiye seeks to boost energy cooperation with Iran](#)

Fitch: az Egyesült Arab Emírségek a legkevésbé sebezhető arab ország الخليج, Al Khaleej, 2024. április 8.

Az Egyesült Arab Emírségek az első helyen áll az arab világban a Fitch kockázati indexén. A legtöbb arab ország szuverén minősítései, valamint politikai, gazdasági, pénzügyi és működési kockázati minősítései csökkentek az elmúlt évben a világ 15 legfontosabb hitelminősítő és kockázatértékelő intézete által kiadott 30 mutató szerint. Az Egyesült Arab Emírségek megőrizte az arab országok közötti első helyét, mint a legalacsonyabb kockázati minősítéssel rendelkező ország, míg a második helyen Szaúd-Arábia végzett, majd azután Omán következett és Katar. Továbbá Kuvait, Bahrein és Marokkó szintén a legalacsonyabb kockázatú országok közé tartoznak, őket Jordánia, Egyiptom, Algéria és Tunézia követi mérsékelt kockázati értékekkel, míg Szomália, Szíria, Jemen és Szudán a rangsor végére került.

Forrás: [«فيتش»: الإمارات أقل الدول العربية تعرضاً للمخاطر»](#)

EURASIA
CENTER

▶ **OROSZORSZÁG** **és a posztszovjet térség**

Oroszország és a posztszovjet térség

BYD buszokat fognak gyártani Azerbajdzsánban

Report.az, 2024. április 9.

A kínai BYD 2025-ben indítja el az elektromos autóbuszok gyártását Azerbajdzsánban, a járműveket az ország buszparkjának megújítására használják fel. A projekt az Azerbajdzsáni Befektetési Ügynökség együttműködésével valósul meg azzal a céllal, hogy az azeri autóbuszparkot import helyett helyi gyártás segítségével újítsák meg. Ehhez külön gyár épül a Sumgayit Vegyipari Parkban, ennek eredményeképpen akár 800 új munkahely jöhet létre. Az éves gyártási kapacitást 500 egységre kalibrálják, ezzel kielégítve a belföldi és a lehetséges export igényeket is. A kínai cég kezdetben 34 millió dollárt szándékozik befektetni ebbe a projektbe. Amennyiben a gyártás kezdetét veszi, a továbbiakban alkatrészek gyártása is kilátásba kerül. Egyelőre a bakui, COP29 alkalmához igazodva az behozzák az elektromos buszokat.

Forrás: [Китайская компания запустит производство электробусов в Азербайджане в 2025 году](#)

Külön értékesítési teret kaphatnak az iráni termékek Örményországban

newsarmenia.am, 2024. április 10.

Április 9-én Gevorg Papojan örmény gazdasági miniszter fogadta az Iráni Iszlám Köztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét, Mehdi Sobhanit. A rendezvényen szóba kerültek a két ország közötti gazdasági együttműködés bővítésének, a kereskedelmi forgalom növelésének, az Örményország és Irán közötti áruexport és –import jelenlegi állapotának kérdései. A felek eszmecserét folytattak a mezőgazdasági együttműködés bővítéséről és a közös termelés megszervezéséről a gazdaság különböző ágazataiban. Felmerült annak a lehetősége is, hogy az iráni áruk számára külön kereskedelmi központ nyílik Örményországban.

Forrás: [Министр экономики обсудил с послом Ирана вопрос открытия в Армении торгового центра иранских товаров](#)

Megújul az örmény-grúz határ delimitációja

newsgeorgia.ge, 2024. április 11.

Örményország és Grúzia kormánya megállapodott abban, hogy újrakezdi az államhatár lehatárolását. A szomszédos országokkal való határmeghatározás logikája annak helyreállítása az 1991-es Alma-Ata Nyilatkozat alapján. Grúzia és Örményország több mint három évtizede, a Szovjetunió összeomlása óta próbálja meghatározni a határt. Az államközi határelhatárolási bizottság körülbelül négy éve nem ülésezett. A határok rendezése éles kérdés a Dél-Kaukázusban, ezért a pontos határkijelölés kritikusan fontos a régió stabilitása szempontjából. A régió fontossága egyre nagyobb mértékben növekszik a megváltozott szállítási útvonalak miatt, így a határkérdések rendezése mind a régió országai mind a régióban érdekelt szereplők számára is prioritás.

Forrás: [Грузия и Армения возобновляют работу по делимитации государственной границы](#)

Putyin az űratomenergetika fejlesztésére szólított fel

Timur Batirov, Forbes 2024. április 12.

Putyin utasította a Roszkoszmoszt és a Roszatomot, hogy a kormánnyal együtt találják meg a forrásokat az űr atomenergia fejlesztésére. A Kreml által közzétett rendelet végrehajtásának határideje 2024. június 15-e. A feladat értelmében olyan keretet kell biztosítani a projekt megvalósításához, amelyek a rendelkezésre álló technológiák továbbfejlesztése által elérhető válhatnak „Az űr-nukleáris energia fejlesztése Oroszországban” szövetségi projekt által kilátásba helyezett célok. Az orosz űrkutatás jelentős kutatási anyagot örökölt a szovjet érából, amely során több nukleáris meghajtású hajtóművet terveztek és dolgoztak ki, ezek a projektek azonban nem kerültek jelentősebb alkalmazásra, a Szovjetunió szétesése után pedig teljesen le is kerültek a napirendről.

Forrás: [Путин поручил «Роскосмосу» и «Росатому» найти деньги на ядерную энергетику в космосе](#)

Erősödő tádzsik-türkmen kapcsolatok

Business Turkmenistan, 2024. április 5.

Gurbanguly Berdimuhamedov, a türkmen Halk Maslakhaty (Türkmenisztán Népi Tanácsa) elnöke dusanbei látogatása során személyes megbeszélést folytatott a tádzsik Majlisi Oli (parlament) elnökével, Rusztami Emomalival. A találkozó során Rustami Emomali hangsúlyozta hazája és Türkmenisztán közötti kapcsolatok fontosságát, illetve a két ország hozzájárulását a közép-ázsiai régió államai közötti együttműködések erősítéséhez, és a régi országainak a nemzeti szuverenitásának megteremtéséhez. A Gurbanguly Berdimuhamedov és Rusztami Emomali közötti megbeszélésen szó esett még közép-ázsiai regionális interakció elmélyítésének lehetőségéről és kérdéseiről, valamint a Türkmenisztán és Tádzsikisztán közötti parlamentközi megállapodások gyakorlati megvalósításának kérdéseiről. A találkozó végén Berdimuhamedov és Emomali is hangsúlyozták, hogy az elmúlt években több pozitív esemény is történt a két ország parlamentközi és gazdasági kapcsolataiban, amelyek hozzájárultak a kétoldalú együttműködés elmélyítéséhez.

Forrás: [Гурбангулы Бердымухамедов встретился с Председателем верхней палаты Маджлиси Оли Таджикистана](#)

Kazah-üzbég elnöki találkozó Khívában

Podrobno, 2024. április 5.

Shavkat Mirzijojev üzbég és Kasszim-Zsomart Tokajev kazah államfő találkozott az Üzbegisztánban található Khíva városában, hogy megerősítsék a kazah-üzbég stratégiai partnerséget és megvitassák a két szomszédos közép-ázsiai ország szövetséges kapcsolatainak további kérdéseit. A két elnök a találkozó során megvitatta az Üzbegisztán és Kazahsztán közötti együttműködések bővítésének lehetőségeit az energetika, a közlekedés, logisztika, mezőgazdaság, a vízgazdálkodás és az információtechnológia területén. A megbeszélésen kiemelt figyelmet kapott a két ország közötti együttműködési projektek felgyorsítása, a beruházási megállapodások és a kereskedelmi szerződések végrehajtása a legmagasabb szinten korábban megkötött megállapodásoknak megfelelően. A találkozó során az államfők kiemelték az Üzbegisztán és Kazahsztán közötti energetikai, közlekedési és logisztikai, bányászati, textil- és élelmiszeripar, valamint más iparágakban történő közös projektek fontosságát. Emellett megvitatták az aktuális regionális kérdéseket, különös tekintettel a közép-ázsiai vízkészletek ésszerű felhasználására és a közép-ázsiai államfők konzultatív találkozási keretében történő együttműködés elmélyítésére.

Forrás: [Встреча Мирзиёева и Токаева в Хиве. Что обсудили президенты?](#)

Türkmenisztánban stabil GDP-növekedés tapasztalható

Езиз Боjarov, Daryo, 2024. április 8.

Türkmenisztán bruttó hazai összterméke (GDP) folyamatosan nőtt 2024 első negyedében és elérte a 6,3%-ot, jelentette ki Szerdar Berdimuhamedov a közép-ázsiai ország elnöke a soros kormányülésen. Türkmenisztán elnöke szerint az ország ilyen jellegű GDP növekedése elsősorban az ipari szektorban elérte a 4,7%-os, a közlekedési és kommunikációs szektorban tapasztalható 6,6%-os, a szolgáltatási szektorban megfigyelt 7,6%-os, a kereskedelemben elért 8,2%-os, valamint a mezőgazdaságban megfigyelt 4,1%-os növekedések átlagának, valamint a türkmén földgáz Kínába, Oroszországba és Üzbegisztánba történő exportjának volt köszönhető. A türkmén kormányülés során Berdimuhamedov elnök utasította a minisztertanácsot, hogy továbbra is tartsa szigorú ellenőrzés alatt a költségvetési források célzott elköltését, amely a türkmén gazdaság modernizálását célozza.

Forrás: [В Туркменистане отмечается устойчивый рост ВВП – Президент](#)

Üzbég delegáció Magyarországon

Dunyo, 2024. április 8.

2024. április 7. és 9. között Magyarországra érkezett Khokim Ulugbek Kaszimov vezetésével Üzbegisztán Szurkhandarja régiójának küldöttsége. Az üzbég küldöttség Budapesti munkalátogatásának első napján több magyar cég képviselőivel folytatott tárgyalásokat a régió és magyar vállalatok közötti lehetséges együttműködésekkel és fejlesztésekkel kapcsolatban. A Szurkhandarja régió delegációjának első sikeres tárgyalásokat követő napján több kétoldalú dokumentum is aláírásra került, amelyek a halászati és halfeldolgozó és műanyagfeldolgozási projektek üzbegisztáni megvalósítását érintették. A magyar fővárosban történt látogatás során Szurkhandarja régió delegációja a magyar vállalatokkal összesen mintegy 37 millió euró értékben írtak alá különböző projektek megvalósításáról szóló szerződéseket.

Forrás: [По итогам первого дня визита делегации Сурхандарьинской области в Венгрию подписан ряд двусторонних документов по реализации проектов проектов в сфере рыболовства и переработки пластика](#)

A regionális identitás fejlesztésének kérdéseiről egyeztettek Taskentben

Uzdaily, 2024. április 9.

Szakértők részvételével A regionális identitás kialakulásának konceptuális megközelítései Közép-Ázsiában című témában tartottak szemináriumot a taskenti Közép-Ázsia Nemzetközi Intézetében. Az eseményen az üzbég Újságírói és Tömegkommunikációs Egyetem, az üzbég Állami Pedagógiai Egyetem és az üzbég Tudományos Akadémia Történettudományi Intézetének tudományos és akadémiai köreinek képviselői mellett részt vettek az UWED Advanced International Studies intézet képviselői és független szakértők is. A szeminárium során a résztvevők kiemelték, hogy Közép-Ázsia országai között tapasztalható kölcsönös politikai bizalom előmozdítása jelentősen hozzájárult a közép-ázsiai regionális identitás megszilárdításához. Emellett a régió egységének megerősítése megteremtette a feltételeket ahhoz, hogy a nemzetközi közösség elismerje a régió független státuszát. A felszólaló szakértők továbbá arra is kitértek, hogy jelenleg a régió országainak össz GDP-je 40%-kal nőtt az elmúlt évekbe és meghaladta a 400 milliárd dollárt, ami mellett a közép-ázsiai országok teljes külkereskedelmi forgalma elérte a 220 milliárd dollárt, ami csaknem megduplázódott 2017-hez (126 milliárd dollár) képest. A szeminárium során a résztvevők megvitatták a régiónak a globális ellátási láncokban játszott szerepét és fő kérdéseit kitérve a közép-ázsiai nemzetek több évszázados történelmi, kulturális és vallási közösségi, etnikai és nyelvi közelségére, amelynek alapjain ma is történik a regionális identitás fokozatos kiépítése a régióban. A találkozó végén a szeminárium résztvevői megállapodtak abban, hogy a jövőben intenzívebbé teszik a tudományos eszmecseréket a regionális identitás kialakításának fogalmi megközelítéseiről több közép-ázsiai országok szakértőjének a bevonásával.

Forrás: [В МИЦА обсуждены перспективы развития региональной идентичности](#)

Üzbegisztán Surkhandarya delegációja 87,7 millió dolláros befektetést biztosít Magyarországon

Daryo, 2024. április 11.

A Szurkhandarja régió Hokim város polgármestere, Ulugbek Kosimov által vezetett üzbég delegáció hivatalos látogatásra érkezett Magyarországra, ahol 87,7 millió dolláros befektetési megállapodásról kötött megállapodást több magyar vállalattal és önkormányzattal. Az üzbég delegáció magyarországi látogatása jelentős mérföldkőnek számít a magyar-üzbég kapcsolatok terén mivel megállapodás született a Szurkhandarja régióban új halgazdálkodási és műanyagfeldolgozási projektek megvalósításáról. Ulugbek Kosimov Salgó Lászlóval, Csongrád-Csanád megyei vezetőjével egyeztetett az interregionális együttműködések kialakításának lehetőségeiről. A két fél közötti megbeszélés egy partnerségről szóló nyilatkozat aláírásával zárult. Ezenkívül megállapodás született egy 500 000 eurós befektetési megállapodásról a Szurkhandarja régióban. A beruházás napenergia, geotermikus és biomassza energiaforrások hasznosítására irányul. Ezen túlmenően a Jarkurgan járás és Szeged városa között együttműködési megállapodás jött létre. E megállapodásokon túlmenően az üzbég delegáció magyarországi látogatása során folytatott megbeszéléseken számos lehetséges együttműködésről is tárgyalt a magyar féllel.

Forrás: [Uzbekistan's Surkhandarya delegation secures \\$87.7mn investments in Hungary](#)

Impresszum

Szerzők:

Horváth Levente
Klemensits Péter
Seremet Sándor
Szakáli Máté
Tárik Meszár
Veres Szabolcs
Zoltai Alexandra

Szerkesztő:

Horváth Levente

A kiadó elérhetősége:

Eurázsia Központ
1117 Budapest, Infopark sétány 1i
eurasiacenter@nje.hu
<https://eurasiacenter.hu/>

A kiadásért felelős személy: Dr. Horváth Levente, igazgató

EURÁZSIA KÖZPONT

Budapest 2024

© Eurázsia Központ, Neumann János Egyetem

ISSN 2939-5720